सामाजिक विकास मन्त्रालय
आ.व २०७५।७६ को नीति कार्यक्रम तथा बजेटको कार्ययोजना
प्रदेश नं. ३ हेटौडा, मकवानपुर

सि.नं.	आ.ब 2075/76 को बार्षिक विकास कार्यक्रम मुख्य मुख्य कार्यक्रमको बुदाँ	कृयाकलापहरु	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	समय सिमा चौमासिक(पहिलो/दोस्रो/तेस्रो)	हासिल हुने उपलब्धी	बार्षिक कार्यक्रमको बजेट	बहुबर्षिय योजना भए आयोजना सकिने अबधि	कैफियत
1	७०. आधारभतू स्वास्थ्य सेवा निःशुल्क र त्यसको प्रभावकारी कार्यान्वयन गरिनेछ । स्वास्थ्य वीमा कार्यक्रमलाई यस प्रदेशभरि विस्तार गरिनेछ । निःशुल्क स्वास्थ्य वीमा कार्यान्वयनको लागि गरिब घरपरिवार पहिचान परिचयपत्र वितरण कार्य सम्पन्न गराइनेछ ।	शहरी स्वास्थ्य केन्द्र निर्माण तथा संचालन अनुदान (२० स्थानमा)	सम्बन्धित स्थानीय तह	सामाजिक विकास मन्त्रालय/प्रादेशिक स्वास्थ्य निर्देशनालय/स्वास्थ्य कार्यालय	दोश्रो चौमासिक भित्र	शहरी क्षेत्रमा आधारभूत स्वास्थ्य सेवाको पँहुच बृद्धी भई सेवा उपलब्ध हुने ।	४००००		
		सामुदायिक स्वास्थ्य इकाई निर्माण तथा संचालन अनुदान (२० स्थानमा)	सम्बन्धित स्थानीय तह	सामाजिक विकास मन्त्रालय/प्रादेशिक स्वास्थ्य निर्देशानालय/स्वास्थ्य कार्यालय	दोश्रो चौमासिक भित्र	ग्रामिण क्षेत्रमा आधारभूत स्वास्थ्य सेवाको पँहुच बृद्धी भई सेवा उपलब्ध हुने ।	४००००		
		स्थानीय तहमा भएका स्वास्थ्य संस्थाको सुशासन अभिवृद्धी तथा सुदृढीकरण कार्यक्रम	सम्बन्धित स्थानीय तह	सामाजिक विकास मन्त्रालय	तिनै चौमासिक	गुणस्तरीय सेवा प्रवाह र स्वास्थ्य सुशासन कायम गर्न मद्दत पुग्ने ।	६८४००		
		कार्यविधि र मापदण्डमा अधारित राष्टिय बिमा सुदृढीकरण कार्यक्रम	सामाजिक विकास मन्त्रालय	सम्बन्धित स्वास्थ्य सस्थां/स्वास्थ्य निर्देशनालय	तिनै चौमासिक	राष्ट्रिय बिमामा परेका स्वास्थ्य सेवाका सेवाग्राहीले गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवाको अनुभूति हुने।	५०००		
		निशुल्क औषधी तथा औजार उपकरण खरिद	स्वास्थ्य निर्देशनालय	क्षेत्रिय मेडिकल स्टोर/व्यवस्थापन महाशाखा	दोश्रो चौमासिक भित्र	स्वास्थ्य संस्थामा उपचारत्मकक तथा निदानात्मक सेवाका लागि तोके बमोजिमका औजार उपकरण र औषधि उपलब्ध हुने र सेवा प्रभावकारी बनाउन सहयोग गर्ने	५०३०		

सि.नं.	आ.ब 2075/76 को बार्षिक विकास कार्यक्रम मुख्य मुख्य कार्यक्रमको बुदाँ	कृयाकलापहरु	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	समय सिमा चौमासिक(पहिलो/दोस्रो/तेस्रो)	हासिल हुने उपलब्धी	बार्षिक कार्यक्रमको बजेट	बहुबर्षिय योजना भए आयोजना सकिने अबधि	कैफियत
2	७१. सरुवा रोग एवं महामारीको रोकथाम, उपचार, नियन्त्रण, निवारण र व्यवस्थापनमा विशेष जोड दिइनेछ ।	मुख्य मन्त्री जनता स्वास्थ्य परिक्षण कार्यक्रम- प्रदेशका सवै नागरिकरूहलाई क्षमता आवश्यकता र प्राथमिकतामा आधारित मापदण्ड र कार्यविधिको आधारमा प्राथमिकिकरण साधारण देखि गम्भीर प्रकृतिका रोगहको परिक्षण एवं स्वास्थ्य जागरणा मार्फत स्वस्थता प्रवर्धन कार्यक्रम	सामाजिक विकास मन्त्रालय	विज्ञ, स्थानीय तह /स्वास्थ्य निर्देशनालय	दोश्रो चौमासिक भित्र	नसर्ने रोगको सहि समयमा पहिचान, रोकथाम र उपचार गरि त्यसबाट हुने जटिलता र मृत्युदरलाई लाइ न्यूनीकरण गर्ने।	३२०००		
		आपतकालिन तथा महामारी व्यवस्थापनका लागि प्रदेश स्तरीय Provincial Health Emergency Operation Center-PHEOC) को व्यवस्थापन तथा संचालन (प्रदेश राजधानीमा)	सामाजिक विकास मन्त्रालय / स्वास्थ्य निर्देशनालय	विज्ञ तथा प्रादेशिक दैवी प्रकोप उद्दार समिति	तेश्रो चौमासिक भित्र	आपतकालिन तथा महामारी व्यवस्थापनका लागि प्रदेश स्तरमा समन्वय तथा व्यवस्थापनमा सहजता ल्याउने ।	३००		
		कुष्ठरोग नियन्त्रण सुदृढीकरण कार्यक्रम	स्वास्थ्य निर्देशनालय	विज्ञ, स्थानीय तह	तेश्रो चौमासिक भित्र	कुष्ठरोग निवारणको बिध्यमान अवस्थालाई कायम रूग्णता र अपांगतादर घटने ।	२०००		
		क्षयरोग सुदृढीकरण कार्यक्रम	प्रादेशिक स्वास्थ्य निर्देशनालय	सामाजिक विकास मन्त्रालय/ प्राईभेट अस्पतालहरु/ राष्ट्रिय क्षयरोग केन्द्र/स्थानिय तह	तेश्रो चौमासिक भित्र	क्षयरोगको नया बिरामी पहिचान दर बढ्ने तथा बिरामीको गुणस्तरीय उपचार प्रदान भई क्षयरोगका कारण हुने रूग्णता र मृत्युदर घटाउने ।	३०००		
		महामारी तथा विपद व्यवथापन योजना रणनीती र निर्दशिका निर्माण र प्रकाशन तथा सीघ्र प्रतिकार्य टोल (RRT) गठन अभिमुखीकरण परिचालन र प्रभावकारिता मुल्यांकन	सामाजिक विकास मन्त्रालय	प्रादेशिक स्वास्थ्य निर्देशनालय/स्वास्थ्य कार्यालय/ स्थानिय निकाय	दोश्रो चौमासिक भित्र	विपद तथा महामारी पूर्व तयारी जोखिम न्यूनीकरण तथा महामारी रोकथाम, नियन्त्रण कार्यमा सहयोग पुगी महामारीजन्य रोगबाट हुने मृत्युदरलाई कम गर्ने।	१६००		
		स्थानीय तहमा पुर्वाधार भएका स्वास्थ्य संस्थामा १५ शैया सम्मको अस्पताल संचालन (१६ स्थानमा)	सम्बन्धित स्थानीय तह	सामाजिक विकास मन्त्रालय/प्रादेशिक स्वास्थ्य निर्देशनालय/	प्रथम चौमासिक भित्र	स्थानीय तहमा गुणस्तरीय अस्पताल बाट प्रदान गरिने स्वास्थ्य सेवा प्रवाह हुने	८००००		

सि.नं.	आ.ब 2075/76 को बार्षिक विकास कार्यक्रम मुख्य मुख्य कार्यक्रमको बुदाँ	कृयाकलापहरु	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	समय सिमा चौमासिक(पहिलो/दोस्रो/तेस्रो)	हासिल हुने उपलब्धी	बार्षिक कार्यक्रमको बजेट	बहुबर्षिय योजना भए आयोजना सकिने अबधि	कैफियत
3	७२. प्रत्येक स्थानीय तहमा १५ देखि ५० शयौको अस्पताल, प्रादेशिक निर्वाचन क्षेत्रमा आयुर्वेद, प्राकृतिक चिकित्सा लगायत अन्य पुरक चिकित्सा र प्रचलित परम्परागत उपचार सेवालाई विस्तार गरिनेछ । योग, ध्यान लगायतका क्षेत्रमा अनसुन्धान र उपचार सेवा प्रर्द्धनका लागि प्रदेशस्तरीय योग तथा प्राकृतिक उपचार अनसुन्धान केन्द स्थापना गरिनेछ	त्रिसुली अस्पताल, सिन्धुली अस्पताल लगायत अन्य अस्पताललाई सम्पन्न अस्पताल बनाउन अस्पताल सुदृढीकरण अनुदान	सम्बन्धित अस्पताल	सामाजिक विकास मन्त्रालय/प्रादेशिक स्वास्थ्य निर्देशानालय/स्वास्थ्य कार्यालय	तीनै चौमासिकमा	अस्पतालबाट गुणस्तरीय सेवा प्रवाह हुने।	२००००		
		स्थानीय तहमा अस्पताल÷ स्वास्थ्य चौकी भवन निर्माण अनुदान	सम्बन्धित स्थानीय तह	सामाजिक विकास मन्त्रालय	तेश्रो चौमासिक भित्र	पूर्वाधारको विकाश भई गुणस्तरिय स्वास्थ्य सेवा प्रवाह गर्न सहजता आउने ।	१७७३००	आ.व. २०७७/७८	
		महा नगरपालिका / उपमहानगरपालिकामा स्वस्थ आयुर्वेद जीवनशैली ब्यबस्थापन सम्बन्धि परियोजना कार्यक्रम।	सामाजिक विकास मन्त्रालय	स्वास्थ्य निर्देशनालय	दोश्रो चौमासिक भित्र	स्वास्थ्य जीवनशैली ब्यबस्थापनमा सहयोग पुग्ने ।	२०००		
		एकिकृत रुपमा आधुनिक, आयुर्वेद तथा वैकल्पिक चिकित्सा सेवा सञ्चालनार्थ सम्भाव्यता अध्ययन लाभ लागत विश्लेषण र प्रतिवेदन	सामाजिक विकास मन्त्रालय	स्वास्थ्य निर्देशनालय	दोश्रो चौमासिक भित्र	आधुनिक, आयुर्वेद तथा बैकल्पिक चिकित्सा सेवा एकिकृतरुपमा एकै स्थानबाट उपलब्ध गराउदा सेवाग्राहीलाई स्वास्थ्य सेवा प्राप्त गर्न सहज र प्रभाबकारी हुने।	५००		
		प्रदेश भित्रको जिल्लामा स्थानीय परम्परागत स्वास्थ्यकर्मीहको जडीबुट सम्बन्धी ज्ञान सीपको अध्ययन अनुसन्धान गरि यस सम्वन्धी मापदण्ड र कार्यविधि बनाई अभिलेखकरण सीप संरक्षण अनुगमन र व्यवसायिकरण कार्यक्रम	सामाजिक विकास मन्त्रालय	स्वास्थ्य निर्देशनालय	दोश्रो चौमासिक भित्र	परम्परागत जडिबुटी,ज्ञान शीप को पहिचान र संरक्षणको लागि अभिलेखिकरण हुने ।	३०००		

सि.नं.	आ.ब 2075/76 को बार्षिक विकास कार्यक्रम मुख्य मुख्य कार्यक्रमको बुदाँ	कृयाकलापहरु	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	समय सिमा चौमासिक(पहिलो/दोस्रो/तेस्रो)	हासिल हुने उपलब्धी	बार्षिक कार्यक्रमको बजेट	बहुबर्षिय योजना भए आयोजना सकिने अबधि	कैफियत
4	७३. दक्ष प्रसुति सेवाकेन्द्र विस्तार तथा सुदृढिकरण गर्दै नर्सिङ्ग तथा मिडवाइफ्री सवोको विस्तार तथा व्यवस्थापन गरी महिलाका प्रज्नन् स्वास्थ्य सम्बन्धी हक सुनिश्चित गरिनेछ । आङ्ग खस्ने समस्याको उपचारको सहज व्यवस्था गरिनेछ ।	पूर्ण संस्थागत प्रशुती प्रवर्धनका लागि जिल्ला भित्र, स्वास्थ्य संस्था को पहुच नभएको वडामा प्रसुती केन्द (Birthing Unit) स्थापना	सम्बन्धित स्थानीय तह	सामाजिक विकास मन्त्रालय/ स्वास्थ्य निर्देशानालय	प्रथम चौमासिक भित्र	प्रसुती केन्द्र स्थापना तथा संचालन गरि गुणस्तरीय सेवाको पहुच बढाउने।	१००००		
		प्रसूतिको चाप बढी भएका स्वास्थ्य सस्थाहरुको गुणस्तर अभिबृद्धि तथा जनशक्ति ब्यबस्थापन	सम्बन्धित स्थानीय तह	सामाजिक विकास मन्त्रालय/ स्वास्थ्य निर्देशानालय	प्रथम चौमासिक भित्र	अत्यावश्यक प्रसुती सेवाको सहज ब्यबस्थापन हुनेछ।	४०००		
		पूर्ण संस्थागत प्रशुती प्रवर्धन कायर्क्रम	सम्बन्धित स्थानीय तह	सामाजिक विकास मन्त्रालय/ स्वास्थ्य निर्देशानालय	दोश्रो चौमासिक भित्र	पूर्ण सस्थागत गर्भवती जांच, प्रसुती सेवा र सुत्केरी जांच हुनेछ।	३००		
		सुरक्षित गर्भपतन सेवा (site) विस्तार तथा संचालन	सम्बन्धित स्थानीय तह	सामाजिक विकास मन्त्रालय/ स्वास्थ्य निर्देशानालय	दोश्रो चौमासिक भित्र	सुरक्षित गर्भपतन सेवाको पहुचमा बृद्दी गरि असुरक्षित गर्भपतन सेवालाई न्यूनीकरण हुनेछ।	३००		
		पाठेघर को मुख को cancer screening र उपचारका लागि cryotherapy (३)मेसिन सहितको सेट र VIA set(६०) खरिद	स्वास्थ्य निर्देशनालय	स्थानीय तह/सामाजिक विकास मन्त्रालय	दोश्रो चौमासिक भित्र	पाठेघर को मुख को cancer screening र उपचारमा सहजता हुने ।	१००		
		ग्रामिण ultrasound कार्यक्रमका लागि Portable USG खरिद	स्वास्थ्य निर्देशनालय	स्थानीय तह/स्वास्थ्य कार्यालय	दोश्रो चौमासिक भित्र	Portable USG मेसिन खरिद गरि अल्ट्रासाउण्ड सम्बन्धि तालिम प्राप्त स्टाफ नर्स / सी .अ.न.मि/अनमी मार्फत Portable USG मेसिन संचालन गरिने छ।	३५००		

सि.नं.	आ.ब 2075/76 को बार्षिक विकास कार्यक्रम मुख्य मुख्य कार्यक्रमको बुदाँ	कृयाकलापहरु	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	समय सिमा चौमासिक(पहिलो/दोस्रो/तेस्रो)	हासिल हुने उपलब्धी	बार्षिक कार्यक्रमको बजेट	बहुबर्षिय योजना भए आयोजना सकिने अबधि	कैफियत
5	७४. पाँचवर्ष मुनिका बालबालिकामा देखा परेको कुपोषण न्यूनिकरण गर्न पोषणसम्बन्धी विशेष कार्यक्रम ल्याइनेछ ।	५ वर्ष मुनिका बालबालिकाहरूको पोषण सुधार कार्यक्रम (स्वस्थ्य वच्चा प्रतियोगिता तथा पोषणका दृष्टीकोणले महत्वपूर्ण दिनहरू मनाउने)	सम्बन्धित स्थानीय तह/स्वास्थ्यकार्यालय	सामाजिक विकास मन्त्रालय	दोश्रो चौमासिक भित्र	आमाहरूमा षोषणको महत्व, स्थानीय तहमा उपलव्ध पोषिला खाद्यपदार्थहरूको समुचित प्रयोगबवारे जानकारी, वृद्दी अनुगमन लगायतका बारे जानकारी प्राप्त गरि बाल पोषणामा सुधार हुने ।	१००००		
		हिमाली तथा पहाडी जिल्लामा महिला तथा बाल स्वास्थ्य प्रवर्धनका लागि साना आयोजना कार्यक्रम(आमा समूह,स्थानीय तहसंगको सहकार्यमा)	सामाजिक विकास मन्त्रालय	स्थानीय तह/ स्वास्थ्य निर्देशनालय	तेश्रो चौमासिक भित्र	महिलाहरूको कार्यबोझ कम हने स्वस्थ्य घरबाट स्वस्थ्य हावा,पानीको सुनिश्चिता भई अफ्नो र बाल बलिकाको स्वस्थ्य प्रवर्धन हुने ।	२००००		
6	७५. माध्यमिक विद्यालयमा नर्सको व्यवस्था गरिने छ । विद्यालयमा अध्ययनरत छात्रा महिनावारी हुँदा अनपुस्थित हुने अवस्था घटाउन जनचेतना जगाइने र यो विषय पाठ्यक्रममा समावेश गरिनेछ	योजना रणनीति मापदण्ड र कार्यविधि निर्माण गरि एक वर्षको सेवा सुविधा खर्च समेत व्होर्ने गरि नमुना एक बिद्यालय एक नर्स कार्यक्रम संचालन र प्रभावकारिता मुल्यांकन प्रतिवेदन (२० नमुना विद्यालयमा स्थानीय तअसंग सहकार्यमा)	सामाजिक विकास मन्त्रालय	स्थानीय तह	तेश्रो चौमासिक भित्र	बिद्यालयमार्फत प्रबर्द्धनात्मक र प्रतिकारात्मक सेवाको बृद्दि गर्रि विद्वायालय उमेरका बालबालिकाको बिरामिदर कम गर्ने र शैक्षिक सुधारमा सहयोग गर्ने ।	१००००		
7	७६. महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकालाई प्रोत्साहनको व्यवस्था गरिनेछ । प्रत्येक गाउँपालिका र नगरपालिकामा औषधी, अक्सिजन र तालिमप्राप्त स्वास्थ्यकर्मी सहितका एम्बुलेन्सको व्यवस्था गर्न र दघुर्टनाका कारण हुने घाइतेको शीघ्र उपचार तथा उपयुक्त ठाउँमा पठाउने गरी राजमार्गमा एक एक घण्टाको दूरीमा दुर्घटना रेस्पोन्स सेन्टरको स्थापना गर्न संभाव्यता अध्ययन गरिनेछ । प्राकृतिक प्रकोप र	प्रदेशभित्र कार्य गर्ने म.स्वा.से.का लागि संचार खर्च सहयोग कार्यक्रम	सम्बन्धित स्थानीय तह	सामाजिक विकास मन्त्रालय	दोश्रो चौमासिक भित्र	महिला स्वास्थ्य स्वेम सेविका मार्फत समुदायस्तरमा प्रभावकारी संचार प्रबाह गरि गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवाको प्रवर्द्धन हुने ।	२४०००		
		आवश्यक औजार उपकरण र तालिम प्राप्त स्वास्थ्यकर्मी सहितको व्यवस्था भएको घाइतेहरूको शीघ्र उपचार गरि रिफर गर्न सक्ने दुर्घटना रेस्पोन्स सेन्टर स्थापना सम्भाव्यता अध्ययन	सामाजिक विकास मन्त्रालय	विज्ञ/स्वास्थ्य निर्देशनालय	दोश्रो चौमासिक भित्र	लोकमार्गमा हुनै दुर्घटनामा समयमानै उद्दार तथा रेस्पोन्स र रिफर गरी मानवीय क्षती न्यूनीकरण गर्न आवश्यक प्रवन्ध मिलाउन संस्था स्थापना सम्भाव्यता अध्ययन भई सो केन्द्र स्थापना गर्न सहज हुने ।	१०००		

सि.नं.	आ.ब 2075/76 को बार्षिक विकास कार्यक्रम मुख्य मुख्य कार्यक्रमको बुदाँ	कृयाकलापहरु	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	समय सिमा चौमासिक(पहिलो/दोस्रो/तेस्रो)	हासिल हुने उपलब्धी	बार्षिक कार्यक्रमको बजेट	बहुबर्षिय योजना भए आयोजना सकिने अबधि	कैफियत
	विपद्बाट हुन घाइतका सम्पूर्ण उपचार निःशुल्क गरिनेछ	दुर्गम स्थानमा कार्यरत स्वास्थ्यकर्मीहरूको लागि मापदण्डमा आधारित ट्रमा केयर सम्बिन्ध तालिम	स्वास्थ्य निर्देशनालय	अस्पताल/ सामिजक विकास मन्त्रालय/स्वास्थ्य निर्देशनालय	तेश्रो चौमासिक भित्र	दुर्गम क्षेत्रका स्वास्थ्य संस्थाका स्वास्थ्यकर्मीहरूको ट्रमा केयर सम्बन्धी दक्षता वृद्वी भई प्रभावकारी घाइते व्यवस्थापनमा सहयोय हुने ।	२५००		
८	७७. उद्योग, कृषि, घरेलु कायार्लय तथा अन्य कलकारखाना तथा आद्यौगाक प्रतिष्ठानमा काम गर्ने श्रमजिवीको कार्यस्थल सुरक्षित बनाउनका लागि व्यवसायजन्य स्वास्थ्य तथा सुरक्षा मापदण्ड लागू गरिनेछ	शहरी क्षेत्रमा रहेका साना उद्योगी व्यवसायी स्वास्थ्य प्रवर्धनका लागि योजना कार्यविधि र मापदण्ड बनाई कार्यस्थलमै स्वास्थ्य सेवा प्रवाह कार्यक्रम संचालन र प्रभावकारिता मुल्यांकन प्रतिवेदन प्रकाशन (स्थानीय तह तथा पेशागत संघ सगठन मार्फत)	सामाजिक विकास मन्त्रालय/स्वास्थ्य निर्देशनालय	पेशागत संघ सगठन/उद्योग वाणिज्य संघ	दोश्रो चौमासिक भित्र	उद्योगी/व्यवसायी स्वास्थ्य प्रवर्धन हुने र पेशागत स्वास्थ्य जोखिम र समस्याको न्यूनीकरण हुने ।	५०००		
		उद्योग तथा उद्योगको वरपर काम गर्ने व्यक्तिको स्वास्थ्य प्रवर्दधन सम्बन्धी कार्ययोजना र मापदण्ड निर्माण गरि औद्योगिक स्वास्थ्य सेवा प्रवर्धनका कार्यक्रम संचालन एवं प्रभावकारिता मुल्यांकन तथा प्रतिवेदन	सामाजिक विकास मन्त्रालय	सम्बन्धित उद्योग	दोश्रो चौमासिक भित्र	उद्योग तथा प्रतिष्ठानहरूमा आबद्ध जनशक्तिहरुको स्वास्थ्य प्रवर्धन हुनुका साथै स्वास्थ्य सेवा प्रदान पहुँच बढ्नेछ ।	५०००		
		स्वस्थ्य मन्त्री स्वस्थ कर्मचारी प्रवर्धन कार्यक्रम संचालन र प्रतगी प्रतिवेदन प्रकासन	सामाजिक विकास मन्त्रालय	सम्बन्धित प्रादेशिक मन्त्रालयहरु	दोश्रो चौमासिक भित्र	कर्मचारीहरुको तवाव व्यवस्थापन तथा स्वास्थ्य प्रवर्धन हुने ।	२०००		
9	७८. आगामी पाँच वर्षमा मातृ तथा शिशु मृत्युदर घटाइ विकसित राष्ट्रसरह पुर्याइनेछ ।	समुदायमा आधारित मेटरनल एड पेरिनेटल डेथको अवस्था र भावी दिगो कार्यदिशा तय गर्न अध्ययन अनुसन्धान नीति योजना र मापदण्ड निर्माण गरि सर्भिलेन्स एन्ड रिभ्यू (MPDSR) कार्यक्रम	सामाजिक विकास मन्त्रालय	स्थानीय तह	दोश्रो चौमासिक भित्र	मातृ तथा पेरिनेटल मृत्युको कारण पहिचान गरि भविष्यमा त्यस्ता मृत्युहरु हुन नदिनेआबश्यक कार्ययोजना बनाइ सोहि अनुरूप सुधारका कार्यक्रमहरु कार्यन्वयन गरिनेछ ।	८०००		
		आकस्मिक प्रसुति सेवा सम्बन्धी समिक्षा एवं भावी कार्यदिशा तय गर्न कार्यक्रम र कार्ययोजना प्रकाशन (११९ स्थानीय तह)	सामाजिक विकास मन्त्रालय	स्थानीय तह	दोश्रो चौमासिक भित्र	गुणस्तरीय सुरक्षित मातृत्व सेवा प्रवाहमा सहयोग गर्नेछ।	३९००		

सि.नं.	आ.ब 2075/76 को बार्षिक विकास कार्यक्रम मुख्य मुख्य कार्यक्रमको बुदाँ	कृयाकलापहरु	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	समय सिमा चौमासिक(पहिलो/दोस्रो/तेस्रो)	हासिल हुने उपलब्धी	बार्षिक कार्यक्रमको बजेट	बहुबर्षिय योजना भए आयोजना सकिने अबधि	कैफियत
		अस्पतालमा रहेका एन.आई.सि.यू तथा एस.आई.सि.यू संचालनका लागि जनशक्ति सहयोग तथा व्यवस्थापन	स्थानीय तह	सामाजिक विकास मन्त्रालय	प्रथम चौमासिक भित्र	अपुग जनशक्ती तथा सेवा प्रवाह व्यवस्थापनमा सहजता आउने ।	४०००		
		पूर्ण खोप जिल्ला सुनिश्चितताका लागि स्थानीय तहलाई अनुदान	स्थानीय तह	सामाजिक विकास मन्त्रालय/ स्वास्थ्य निर्देशानालय	तेश्रो चौमासिक भित्र	१५ महिनासम्मका सम्पूर्ण बालबालिकाहरुले नियमअनुसार पूर्ण खोप पाएका हुनेछन ।	३०००		
10	७९. हेटौंडा अस्पताललाई मदन भण्डारी स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठानको रुपमा विकास गर्ने कार्यक्रम अगाडि बढाइनेछ ।	हेटौडा अस्पताललाई सुविधा सम्पन्न बनाउन अस्पताल सुदृढीकरण अनुदान		सम्बन्धित अस्पताल	दोश्रो चौमासिक भित्र	अस्पतालबाट गुणस्तरीय सेवा प्रवाह हुने।	२००००		
11	८०. घुम्ती स्वास्थ्य बस सेवा कार्यक्रम सञ्चालन गरी आम जनतालाई स्वास्थ्य सेवामा सहयोग पुर्याउने अस्पताललाई प्रोत्साहन गरिनेछ	स्थानीय तहमा मोवाईल क्लिनिक वसद्वारा आउटरिच चिकित्सकिय सेवाको थालनी	सामाजिक विकास मन्त्रालय	स्थानीय तह	तेश्रो चौमासिक भित्र	नगरक्षेत्रका स्वास्थ्य संस्थाको पहुँच नभएको वस्ती तथा समुदायमा सेवाबो पहुँच बढाउन मोवाईल वसद्वार सेवा संचालन हुने ।	११३००		
		सामुदायिक तथा गैर नाफामुलक अस्पतालहरूलाई सेवा विस्तार अनुदान	सामाजिक विकास मन्त्रालय	सामुदायिक अस्पताल र गैर नाफा मुलक अस्पताल	दोश्रो चौमासिक भित्र	सामुदायिक तथा गैर नाफामुलक अस्पतालहरूलाई सेवा विस्तार गरि स्वास्थ्य सेवामा पहुँच वृद्दि हुने ।	१००००		
	८१. आगामी पाँच वर्ष भित्रमा संघीय सरकार र स्थानीय सरकारसगँको	शनिवारको दिन स्वस्थ प्रवर्धनको दिन अभियान कार्यक्रम संचालन र प्रतिवेदन (साईकल बाहेक सम्पूर्ण सवारी साधन बन्द गरी हिड्ने	सामाजिक विकास मन्त्रालय	स्थानीय तह	दोश्रो चौमासिक भित्र	अभियान सुरु गरिएको सहरमा स्वस्थ्य जिवनशैलीको विकास तथा सवारीसाधनबाट हुने बायुप्रदुषण न्यूनीकरणको सुरुवात हुने ।	५००		

सि.नं.	आ.ब 2075/76 को बार्षिक विकास कार्यक्रम मुख्य मुख्य कार्यक्रमको बुदाँ	कृयाकलापहरु	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	समय सिमा चौमासिक(पहिलो/दोस्रो/तेस्रो)	हासिल हुने उपलब्धी	बार्षिक कार्यक्रमको बजेट	बहुबर्षिय योजना भए आयोजना सकिने अबधि	कैफियत
12	समन्वयमा काठमाडौंको प्रदुषणलाई न्यनूतम विन्दुमा पुर्रयाइनेछ । स्वास्थ्य प्रर्वधन, रोगको रोकथाम र नियन्त्रणका लागि यस प्रदेशलाई खुला दिशामुक्त घोषणा गरिनेछ । स्वच्छ, सफा, स्वस्थ र सुरक्षित हरित प्रदेश निर्माण लागि फाहेरमलौको उपयुक्त व्यवस्थापन गर्न स्थानीय तहलाई प्रेरित गरिनेछ	स्वास्थ्य शिक्षा, सूचना तथा संचारका कार्यक्रमहरू	सामाजिक विकास मन्त्रालय	स्थानीय तह	दोश्रो चौमासिक भित्र	सुचनाका विभिन्न माध्यमबाट स्वास्थ्य सन्देश प्रशारण गरि जनचेतना अभिवृद्दी हुने ।	४५००		
१३	४९. विकसित, समृद्ध र समाजवादी राष्ट्रनिर्माणका लागि दक्ष जनशक्ति उत्पादन गर्न वर्तमान शिक्षा नीतिमा आमूल परिवतर्न गरी जिवनोपयोगी, व्यावहारिक एवम् वैज्ञानिक शिक्षा नीति लागू गरिनेछ । प्राविधिक तथा व्यवसायिक शिक्षालाई विद्यालय तह देखि नै प्राथमिकता दिइनेछ । माध्यमिक तहसम्मको शिक्षालाई निःशुल्क र अनिवार्य बनाइनेछ । शिक्षामा गुणस्तरीयता र पहुँचमा समानता स्थापित गरी विभेदकारी शिक्षाको अन्त्य गर्न शैक्षिक गुणस्तर सुदृढिकरण कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।	३६ नीति, ऐन, नियमावली, विनियमावली, मापदण्डहरू तर्जुमा ।	सामाजिक विकास मन्त्रालय	आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रालय	तेस्रो चौमासिक भित्र।	नीति, ऐन, नियमावली, मापदण्डहरू तर्जुमा भएको हुने।	५०००		
		७ शिक्षकहरूको अवस्था, सभावना र भावी दिगो कार्य दिशा तय गर्न अध्ययन अनुसन्धान नीति योजना मापदण्ड तयार गरी आवश्यक तालिम सन्चालन र प्रभावकारी मूल्यांकन	तालिम केन्द्र	सामाजिक विकास मन्त्रालय	दोस्रो र तेस्रो चौमासिक ।	शिक्षकको क्षमता अभिबृद्धि भै शिक्षण सुधार भएको हुने ।	20500		
		५२ प्रादेशिक शिक्षा नीति अनुसार पाठ्यक्रम र पाठ्यपुस्तक विकास, निर्माण र उत्पादन गर्ने ।	सामाजिक विकास मन्त्रालय	सामाजिक विकास मन्त्रालय	दोस्रो र तेस्रो चौमासिक ।	पाठ्यक्रम र पाठ्यपुस्तक विकास, निर्माण र उत्पादन हुने ।	20000		
		१५८ शैक्षिक सुचना व्यवस्थापन प्रणालीको विकास	सामाजिक विकास मन्त्रालय	स्थानीय तह र विद्यालय	दोस्रो र तेस्रो चौमासिक ।	सुचना प्रणालीको विकास भै सुचना प्राप्ती हुने ।	20000		

सि.नं.	आ.ब 2075/76 को बार्षिक विकास कार्यक्रम मुख्य मुख्य कार्यक्रमको बुदाँ	कृयाकलापहरु	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	समय सिमा चौमासिक(पहिलो/दोस्रो/तेस्रो)	हासिल हुने उपलब्धी	बार्षिक कार्यक्रमको बजेट	बहुबर्षिय योजना भए आयोजना सकिने अबधि	कैफियत
१४	५१. सबै विद्यालयमा सूचना प्रविधिको अनिवार्य र अधिकतम प्रयोग, कम्प्युटर ल्याब स्थापना, इ–लाइब्रेरी सञ्चालन र शिक्षक तालिम सहितको स्मार्ट कक्षा सञ्चालन गर्न स्थानीय तहलाई सहयोग गरिनेछ । साथै सरकारी र निजी विद्यालयहरुमा समान पाठ्यक्रम लागू गर्नैपर्ने व्यवस्था मिलाउन निजी तथा सरकारी विद्यालयका सम्पर्ण शिक्षकले सचूना तथा प्रविधि, भाषा, आधुनिक सिकाई विधिसम्बन्धी तालिम लिनैपर्ने व्यवस्था गराउन स्थानीय तहलाई सहयोग गरिनेछ ।	१३१. विद्यालयमा आइसिटि भवन संचालन अनुदान (ई लाइब्रेरी र स्मार्ट बोर्ड समेत) ।	तोकिएका सामुदायिक विद्यालय	सामाजिक विकास मन्त्रालय, विद्यालय, स्थानीय तह	दोस्रो र तेस्रो चौमासिक ।	विद्यालयमा सुचना प्रविधि तथा ई लाइब्रेरी र स्मार्ट बोर्डको विकासबाट गुणस्तरीय शिक्षा प्रदान गर्न सहयोग मिल्ने	20000		
१५	५३. विद्यालय उमेर समूहका सबै बालबालिकालाई अनिवार्य विद्यालय भर्ना गर्ने व्यवस्था मिलाइनछे । सबै विद्यालयमा पा्ररम्भिक बाल विकास केन्द्र सञ्चालन गर्न प्रोत्साहित गरिनेछ। प्रारम्भिक बाल विकास केन्द्रका सहयोगी कार्यकर्तालाई प्रोत्साहन गरिनेछ । कक्षा एकमा भर्ना भएका सबै बिद्यार्थीलाई माध्यमिक तहसम्मको शिक्षा परूा गर्ने व्यवस्था मिलाउदै विद्यालयलाई बालमत्रैी बनाइनेछ ।	१०५बाल विकास केन्द्रका सहयोगी कार्यकर्ताहरूलाई प्रोत्साहन कार्यक्रम ।	प्रदेश भित्रका सबै सामुदायिक विद्यालय	स्थानीय तह	दोस्रो र तेस्रो चौमासिक ।	सहयोगी कार्यकर्ताहरुमा उत्प्रेरणा जागृत भै सिकाइको गुणस्तरमा बृद्धि हुने ।	50000		
		१०६.शैक्षिक सामाग्री व्यवस्था	प्रदेश भित्रका सबै सामुदायिक विद्यालय	सामाजिक विकास मन्त्रालय, विद्यालय	दोस्रो र तेस्रो चौमासिक ।	सिकाइ प्रभावकारी हुने ।	100000		
	५४. भूकम्पबाट ध्वस्त विद्यालयको भौतिक संरचना पुनर्निर्माण दुई		सम्बन्धित विद्यालयका			विद्यालय भवन निर्माण भै विद्यार्थीहरुले			

सि.नं.	आ.ब 2075/76 को बार्षिक विकास कार्यक्रम मुख्य मुख्य कार्यक्रमको बुदाँ	कृयाकलापहरु	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	समय सिमा चौमासिक(पहिलो/दोस्रो/तेस्रो)	हासिल हुने उपलब्धी	बार्षिक कार्यक्रमको बजेट	बहुबर्षिय योजना भए आयोजना सकिने अबधि	कैफियत
16	षामित्र सम्पन्न गर्न संघीय सरकार र स्थानीय सरकारसँग समन्वय गरिनेछ । विद्यालयका सरंचनाहरु अपाङ्गमैत्री बनाइने छ	१७१.विद्यालय भवन निर्माण अभियान ।(प्रत्येक जिल्लामा २ विद्यालय गरी जम्मा २६)	विद्यालय व्यवस्थापन समिति	सामाजिक विकास मन्त्रालय, विद्यालय	दोस्रो र तेस्रो चौमासिक ।	सुविधाजनक रुपमा अध्ययन गर्न पाउने ।	52000	आ.व. २०७७/७८	
१७	५६. प्रदेशको समृद्धिको लागि आद्यौगिकिकरण, व्यवसाय प्रवर्द्धन लगायतका क्षत्रेका लागि आवश्यक सीप तथा प्रविधियुक्त जनशक्ति उत्पादन गर्न बहुप्राविधिक महाविद्यालयको स्थापना गरिनेछ । प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिम केन्द्रको प्रादेशिक कार्यालय खोल्न र प्रत्येक स्थानीय तहमा प्राविधिक शिक्षालय स्थापना गर्न सहयोग गरिनेछ ।	१९०.वहु प्राविधिक महाविद्यालयको स्थापनाका लागि डिपिआर तयार गर्ने ।	सामाजिक विकास मन्त्रालय	विज्ञ	दोस्रो र तेस्रो चौमासिक ।	महाविद्यालय स्थापनाका लागि सहयोग पुग्ने ।	1000		
		१९१.वहु प्राविधिक महाविद्यालयको स्थापना ।	सामाजिक विकास मन्त्रालय	स्थानीय तह	तेस्रो चौमासिक भित्र।	मध्यम स्तरको प्राविधिक जनशक्ति उत्पादनको आधार तयार हुने ।	100000	आ.व. २०७७/७८	
		१२१.प्राविधिक तथा व्यवसायीक धारका विद्यालयलाई अनुदान ।(एक स्थानीय तह एक प्राविधिक विद्यालय)	सम्बन्धित विद्यालय	सामाजिक विकास मन्त्रालय	तेस्रो चौमासिक भित्र।	प्राविधिक तथा व्यवसायीक शिक्षामा अभिबृद्धि हुने ।	10000		
१८	५७. संघ र प्रदेशलाई आवश्यक दक्ष मानव सशांधनको आपूर्ति गर्ने उद्देश्य राखी पर्यटन लगायतका नवीन क्षत्रेहरुमा अध्ययन, अनसुन्धानमूलक र विशेषज्ञताको विकास गर्न आगामी पाँच वर्ष भित्र प्रदेश विश्वविद्यालय स्थापना र सञ्चालन गरिनेछ	१८५.पर्यटनसम्बन्धी विशेष अध्ययन अनुसन्धान र नेपालको पर्यटन क्षेत्रको विकासलाई आवश्यक जनशक्ति उत्पादन गर्नुपर्ने आवश्यकतालाई मध्यनजर गरी प्रादेशिक विश्वविद्यालय स्थापनाको लागि संभाव्यता अध्ययन ।	सामाजिक विकास मन्त्रालय	विज्ञ	तेस्रो चौमासिक भित्र।	विश्वविद्यालय स्थापनाको लागि प्रकृया प्रारम्भ हुने ।	2000	आ.व. २०७७/७८	

सि.नं.	आ.ब 2075/76 को बार्षिक विकास कार्यक्रम मुख्य मुख्य कार्यक्रमको बुदाँ	कृयाकलापहरु	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	समय सिमा चौमासिक(पहिलो/दोस्रो/तेस्रो)	हासिल हुने उपलब्धी	बार्षिक कार्यक्रमको बजेट	बहुबर्षिय योजना भए आयोजना सकिने अबधि	कैफियत
१९	५८. उच्च शिक्षाको गुणस्तर बृद्धि गर्न सामदुायिक क्याम्पसहरुको पहिचान सहित सबलीकरणका लागि आवश्यक सहयोग गरिनेछ । स्थानीय तहसगँको सहकार्यमा आ.व.२०७५÷०७६ भित्र यस प्रदेशलाई पूर्ण साक्षर प्रदेश घोषणा गरिनेछ ।	११५.ग्रामीण तथा पहाडी क्षेत्रमा स्थापना भएका सामुदायिक क्याम्पसहरूका लागि सबलीकरण सहयोग अनुदान ।	सम्बन्धित क्याम्पसहरू	सामाजिक विकास मन्त्रालय	दोस्रो र तेस्रो चौमासिक ।	उच्च शिक्षाको गुणास्तर अभिबृद्धि हुने ।	280000		
२०	५९. “सबकौ लागि खलेकुद, राष्ट्रका लागि खलेकुद” भन्ने नारालाई सार्थक बनाउन प्रदेश खेलकुद विकास परिषद गठन गरी प्रत्येक ३ बर्षमा प्रादेशिक खेलकुद कार्यक्रम संचालन गरिनेछ । खलोडीहरुको व्यावसायिक जीवनको सरंक्षण गरिनेछ ।	२६. कार्यविधि र मापदण्ड बनाई प्रादेशिक खेलकुद परिषद् गठन र संचालन ।	सामाजिक विकास मन्त्रालय	विज्ञ/आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रालय	तेस्रो चौमासिक भित्र।	परिषदका काम कारवाही अगाडी बढाउन सजिलो हुने ।	10000		
		१३०.विद्यालयस्तरीय खेलकुद कार्यक्रम, खेलसामाग्री व्यवस्था र शिक्षकका लागि प्रोत्साहन अनुदान ।	विद्यालय	सामाजिक विकास मन्त्रालय	दोस्रो चौमासिक ।	विद्यालय स्तरीय खेलकुद विकास भएको हुने	136000		
		१०४.प्रदेश स्तरीय खेलकुद प्रतियोगीता संचालन र राष्ट्रिय प्रतियोगीतामा समावेश ।	सामाजिक विकास मन्त्रालय	प्रादेशिक खेलकुद विकाश परिषद	दोस्रो र तेस्रो चौमासिक ।	खेलकुदको विकास हुने ।	20000		
२१	६०. प्रदेशमा एक अन्तराष्ट्रियस्तरको खेलकुद प्रशिक्षण प्रतिष्ठान, जिल्लामा रगंशाला एवम् स्थानीय तहमा खेल मैदान स्थापना र व्यवस्थापन गरिनेछ । सबै विद्यालयमा खेल मैदानको व्यवस्था गर्न प्रोत्साहन गरिनेछ । निर्वाचन क्षेत्रहरुमा कभडर्हल निर्माण गर्ने नीति लिइनेछ ।	११४.अन्तर्राष्ट्रिय स्तरको खेलकुद प्रशिक्षण प्रतिष्ठानको स्थापना, गौरीटार, मकवानपुर ।	सामाजिक विकास मन्त्रालय	प्रादेशिक खेलकुद विकाश परिषद	दोस्रो र तेस्रो चौमासिक ।	खेलकुदको विकासमा सहयोग हुने ।	50000	आ.व. २०७७/७८	
		११६.जिल्लास्तरीय रंगशाला निर्माण कार्यक्रम ।	सामाजिक विकास मन्त्रालय	खेलकुद संघहरू	तेस्रो चौमासिक भित्र।	रंगशाला निर्माण भै खेलकुद विकास हुने ।	200000	आ.व. २०७७/७८	
		१२०.प्रदेशमा समानुपातिक रुपमा बहुउदेश्यीय कभर्डहल निर्माण कार्यक्रम ।	सामाजिक विकास मन्त्रालय	खेलकुद संघहरू	तेस्रो चौमासिक भित्र।	कभर्डहल निर्माण भै खेलकुदको विकासमा सहयोग मिल्ने । खेलाडीको मनोवल बृद्धि हुने ।	20000	आ.व. २०७७/७८	

सि.नं.	आ.ब 2075/76 को बार्षिक विकास कार्यक्रम मुख्य मुख्य कार्यक्रमको बुदाँ	कृयाकलापहरु	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	समय सिमा चौमासिक(पहिलो/दोस्रो/तेस्रो)	हासिल हुने उपलब्धी	बार्षिक कार्यक्रमको बजेट	बहुबर्षिय योजना भए आयोजना सकिने अबधि	कैफियत
२२	६१. नवप्रवर्तन क्षत्रेमा काम गर्ने यवुा बैज्ञानिकलाई प्रोत्साहन गर्न युवा वैज्ञानिक प्रोत्साहन कोष् र प्रादेशिक वैज्ञानिक आविस्कार केन्द्र स्थापना गरिनेछ ।	२७. कार्यविधि र मापदण्ड बनाई युवा वैज्ञानिक प्रोत्साहन कोष स्थापना र संचालन ।	सामाजिक विकास मन्त्रालय	विज्ञ	तेस्रो चौमासिक भित्र।	युवा बैज्ञानिक कोषको स्थापना र संचालन हुने ।	100000	आ.व. २०७७/७८	
		१८७.प्रादेशिक वैज्ञानिक आविश्कार केन्द्रको स्थापना, सञ्चालन र प्रतिवेदन ।	सामाजिक विकास मन्त्रालय	विज्ञ	तेस्रो चौमासिक भित्र।	बैज्ञानिक क्षमताको अभिबृद्धि भएको हुने ।	50000	आ.व. २०७७/७८	
२३	६२. "यूवाको गौरव, जवानीमा पारख, प्रदेशको सौरभ" भन्ने मान्यता अनुसार चुनौति र संभावनाका क्षेत्रमा लगानी र परिश्रम गरी नेतृत्व एवं उद्यमशिलता विकास गराइ देश विकास र सेवाको भावना बृद्धि गर्न र राज्यका सबै क्षेत्रमा युवाको सहभागिता सुनिश्चित गराई प्रदेशको विकासमा स्वयंसवेकको रुपमा परिचालन गरिनेछ ।	५१.प्रादेशिक विकास स्वयम् सेवक परिचालन परियोजना ।	सामाजिक विकास मन्त्रालय	स्थानीय तह/ विभिन्न कार्यालयहरू	तेस्रो चौमासिक भित्र।	आवश्यकता अनुसार सेवा प्रदान गर्ने जनशक्तिमा बृद्धि हुने ।	50000		
२४	६३. भाषा, लिपि, सस्कृतिको सरंक्षण, सम्बर्धन तथा विकास गर्न प्रज्ञा प्रतिष्ठानको स्थापना गरिनेछ । गढी, प्राचीन स्मारक एवं ऐतिहासिक÷धार्मिक÷सांस्कृतिक संरचनाको सरंक्षण, सम्बर्धन, उत्खनन र पुननिर्माण गरिनेछ ।	१४९.भाषा, सस्कृति सम्बन्धी कार्य गर्ने प्रादेशिक संरचना निर्माण, भाषा सर्भे	सामाजिक विकास मन्त्रालय	विज्ञ	दोस्रो चौमासिक ।	भाषा, सस्कृती विकासमा टेवा पुग्ने ।	10000		
		१४०.मकवानपुर गढी, सिन्धुली गढी, दुगुना गढी, उपरदांग गढी, चौतारा साँगाचोक गढी आदि गढीहरूको उत्खनन्, पुननिर्माण, विकास र संरक्षण (स्थानीय तहसँग साझेदारी गरी) ।	सम्बन्धित संरक्षण समितिहरू	स्थानीय तह	तेस्रो चौमासिक भित्र।	गढीहरुको संरक्षण हुने ।	३००००		
		१.विश्वसम्पदा सूचीमा परेका स्मारक र पुरातात्विक महत्वका स्थलहरूको अवस्था, सम्भावना र भावी दिगो कार्य दिशा तय गर्न अध्ययन अनुसन्धान नीति योजना र मापदण्ड निर्माण एवं प्रतिवेदन प्रकाशन ।	सामाजिक विकास मन्त्रालय	विज्ञ/स्थानीय तह	तेस्रो चौमासिक भित्र।	विश्वसम्पदा सूचीमा परेका सम्पदाहरुको संरक्षण र विकासमा टेवा पुग्ने ।	800		

सि.नं.	आ.ब 2075/76 को बार्षिक विकास कार्यक्रम मुख्य मुख्य कार्यक्रमको बुदाँ	कृयाकलापहरु	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	समय सिमा चौमासिक(पहिलो/दोस्रो/तेस्रो)	हासिल हुने उपलब्धी	बार्षिक कार्यक्रमको बजेट	बहुबर्षिय योजना भए आयोजना सकिने अबधि	कैफियत
२५	८२. प्रदेशस्तरमा रोजगार प्रवर्द्धन केन्द्रको स्थापना गरी राजेगार प्रवर्द्धनका कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । विभिन्न विषयमा दक्ष जनशक्ति उत्पादन गर्ने श्रमसम्बन्धी मान्यतालाई सकारात्मकरुपमा विकास गरिनेछ ।	९६.साझेदारीमा आधारित युवा स्वरोजगार प्रवर्द्धन केन्द्र स्थापना र सञ्चालन ।	सामाजिक विकास मन्त्रालय	स्थानीय तह	तेस्रो चौमासिक भित्र।	वेरोजगारीमा कमी आउने ।	10000		
२६	६४. महिला नेतृत्व विकास तथा क्षमता अभिवृद्धि गरी लैंगिक समानता र सम्मानजनक ब्यवहार गर्ने नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गरिनेछ । महिला सशक्तिकरण, उद्यमशिलता एंव सीप विकास गरी आत्मनिर्भरताका कार्यक्रम सञ्चालन	महिला नेतृत्व विकास प्रशिक्षण ५ दिने (स्थानिय तह महिला नेतृत्व विकास कार्यक्रम प्रशिक्षण अनुदान) सवै स्थानिय तह	स्थानिय तह	सामाजिक विकास मन्त्रालय	निरन्तर	महिलाहरुलाई नेतृत्व विकास तालिम सचालन गर्नाले प्रति तालिम २५ जनाका दरले कम्तिमा ५९५० जना महिलाहरु प्रत्यक्ष रुपमा लाभान्वित हुनेछन् ।	५९५००		
		अपाङ्गता भएका व्यक्तिको लागि सीप विकास तथा स्वरोजगार मुलक तालिम ३ महिने	सामाजिक विकास मन्त्रालय	तालिम प्रदायक गैर सरकारी संस्था/जिल्ला समन्वय समितिहरु	निरन्तर	प्रदेश सरकारको नीति अनुसार अपाङ्गता भएका ब्यक्तिहरुलाइ ३ महिने सीपमूलक तलिम सचालन गरी उनीहरुलाई दक्ष र सक्षम बनाउनाले स्वरोजगारीताको सिर्जना हुने, आत्म निर्भर हुनुका साथै उनीहरुको आत्म सम्माको बिकास हुनेछ	१००००		

सि.नं.	आ.ब 2075/76 को बार्षिक विकास कार्यक्रम मुख्य मुख्य कार्यक्रमको बुदाँ	कृयाकलापहरु	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	समय सिमा चौमासिक(पहिलो/दोस्रो/तेस्रो)	हासिल हुने उपलब्धी	बार्षिक कार्यक्रमको बजेट	बहुबर्षिय योजना भए आयोजना सकिने अबधि	कैफियत
	गरिनेछ । लैंगिक उत्तरदायी बजेट निर्माण र अडिटिंगको व्यवस्था गरिनेछ ।	महिला सहकारी संस्थाका सदस्यहरुलाई सिपमुलक तालिम	सामाजिक विकास मन्त्रालय	तालिम प्रदायक गैर सरकारी संस्था/ जिल्लाहरु समन्वय समिति	निरन्तर	सीप बिकास तालिमको माध्यामबाट महिला सहकारी सस्थाका सदस्यहरुले सस्थागत रुपमा गरिएका औद्येगिक उत्पादनलाई पहिलो प्राथमिकता दिनुका साथै ब्यक्तिगत रुपमा ब्यबसायिक बन्ने हुदा स्वरेजगारिताको सिर्जना, लैङ्गिक हिसाको अन्त्य हुनुका साथै आत्म निर्भर र आत्मसम्मानको वातावरण सिर्जना हुनेछ ।	५२००		
२७	६६. दाइजोरहित प्रदेश बनाउन सबै जनप्रतिनिधि एवं राष्ट्रसेवकले दाइजो नलिने नदिने नीति अवलम्वन गरिनेछ । सामाजिक व्यवहार सधुार ऐन लाई कडाइकासाथ पालना गराइनेछ	महिला तथा सामाजिक सुरक्षा सम्बन्धी नीति तथा कानुनहरु निर्माण	सामाजिक विकास मन्त्रालय	आन्तरिक मामला तथा कानून मन्त्रालय/विज्ञ तथा परामर्शदाता	निरन्तर	कानूनहरु निर्माण भई प्रदेशको नीति तथा कार्यक्रम सञ्चालनमा सहजता हुनेछ।	५००		
	६५. बचेबिखन र हिसांमा परको महिलाको उद्घार गर्न सेफ होम सञ्चालन गरी राजेगारी एंव स्वराजेगारीका लागि सीप विकासका अवसर प्रदान गरिनेछ ।	लैङ्गिक हिसा प्रभाबितका लागि प्रदेश स्तरीय दिर्घकालिन पुनर्स्थापना केन्द्र निर्माण तथा सञ्चालन):	सामाजिक विकास मन्त्रालय	गैरसरकारी संस्था साझेदारिमा	निरन्तर	सामाजिक सुरक्षा तथा महिला बिकास नीतिमा उल्लेख भए अनुसार लैङ्गिक हिसामा परेका प्रभाबितहरुलाई पुनर्स्थापना केन्द्रको संरक्षणमा राखी प्रभावितका माँग र आवश्यकता अनुसारका सेवा उपलब्ध गराउन सकिन्छ ।	२५०००	आ. व. २०७७/७८	

सि.नं.	आ.ब 2075/76 को बार्षिक विकास कार्यक्रम मुख्य मुख्य कार्यक्रमको बुदाँ	कृयाकलापहरु	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	समय सिमा चौमासिक(पहिलो/दोस्रो/तेस्रो)	हासिल हुने उपलब्धी	बार्षिक कार्यक्रमको बजेट	बहुबर्षिय योजना भए आयोजना सकिने अबधि	कैफियत
२८	६७. बाल कल्याण तथा सरंक्षण, अपागंता एंव अशक्तता भएका व्यक्तिको अधिकार एंव हित सरंक्षण, जेष्ठ नागरिक सरंक्षण सम्बन्धी प्रदेशस्तरीय सामाजिक क्षेत्र विकास समिति गठन गरी कार्य गरिनेछ ।	सामाजिक सुरक्षा तथा महिला विकास संग सम्बन्धीत प्रदेश स्तरीय समितिहरु गठन तथा सञ्चालन	सामाजिक विकास मन्त्रालय	अन्य मन्त्रालय	निरन्तर	समितिहरु) समितिहरु गठन गरी स्थानीय तह, प्रादेशिक तह, संघीय तह, तथा अन्य सरोकारवाला निकायहरु बिचमा समन्य र सहकार्यको वाताबरण तयार गर्न, काममा सहजता र मितब्ययिता अपनाउन साथै नीति तथा कानूनको कार्यान्वयन गर्न गराउन यस्ता समितिहरु गठन हुनेछन् ।	१५००		
		प्रदेश स्तरीय बाल अधिकार संरक्षण केन्द्र निर्माण (संरचना निर्माणको सम्भाब्यता अध्ययन र श्रोत ब्यबस्थापन	सामाजिक विकास मन्त्रालय	स्थानिय तह	तस्रो चौमासिक	बिभिन्न कारणले परिवारबाट अलग्गीएका, त्यागिएका, एक्लिएका वा छुट्टीएका बालबालिकाहरुको अधिकारको सुनिश्चितता हुने गरी दीर्घकालिन सरक्षण केन्द्रको अबसयकता भएकोले यसको लागि सम्भाब्यता अध्ययन गरी भवन निर्माण हुनेछ	५००००	आ. व. २०७७/७८	
२९		असहाय अनाथ ज्येष्ठ नागरिकका लागि सुविधा सम्पन्न ज्येष्ठ नागरिक आनन्द निकेतन निर्माण तथा सञ्चालन (संभाव्यता अध्ययन तथा स्रोत व्यवस्थापन) सेवा सञ्चालन	सामाजिक विकास मन्त्रालय	स्थानिय तह	दोस्रो र तेस्रो चौमासिक	बिभिन्न कारणले परिवारबाट अलग्गीएका, त्यागिएका, एक्लिएका वा छुट्टीएका ज्येषठ नागरिकहरुको अधिकारको सुनिश्चितता हुने साथै उचित सेवा प्राप्त गर्ने गरी दीर्घकालिन सरक्षण केन्द्रको आवस्यकता भएकोले यसको लागि सम्भाब्यता अध्ययन गरी भवन निर्माणको कार्यको थालनी गर्ने	५००००	आ. व. २०७७/७८	

सि.नं.	आ.ब 2075/76 को बार्षिक विकास कार्यक्रम मुख्य मुख्य कार्यक्रमको बुदाँ	कृयाकलापहरु	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	समय सिमा चौमासिक(पहिलो/दोस्रो/तेस्रो)	हासिल हुने उपलब्धी	बार्षिक कार्यक्रमको बजेट	बहुबर्षिय योजना भए आयोजना सकिने अबधि	कैफियत
३०	६८. बाल अधिकारका सबै पक्षहरुको सम्मान गर्दै प्रत्येक बालबालिकालाई पारिवारिक तथा सामाजिक संरक्षणको सुनिश्तितता गरिनेछ । पद्रशेमा बालअधिकार सरंक्षण केन्द्र, पुनसर्थापना एवम् सुधार गृह संचालन गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ । बृद्धाश्रम, दिवा सेवा केन्द्र र जेष्ठ नागरिक क्लवलाई सहयोग गरिनेछ । पूर्ण अशक्त, मनोरोगीलाई विशेष व्यवस्था गरिनेछ । प्रदेश नं.३ लाई सहयागोपेक्षी सडक मानवमुक्त प्रदेश बनाइनेछ ।	पुर्ण र वेवारिसे अपाङ्गता भएका ब्यक्तिहरुको लागि प्रदेश स्तरीय दिर्घकालिन पुनर्स्थापना केन्द्र स्थापना (सम्भाब्यता अध्ययन र श्रोत ब्यबस्थापन DPR समेत)	सामाजिक विकास मन्त्रालय	स्थानीय तह	दोस्रो र तेस्रो चौमासिक	कुनै पनि ब्यक्ति पुर्णरुपमा अपाङ्गता भएको छ वा अपाङ्गता भएर पनि परिवारबाट अलग्गीएको छ भने उनीहरुलाई सरक्षण गर्न र सीप सिकाएर सक्षम बनाउनका लागि दीर्घकिलन पुनर्स्थापना केन्द्रको स्थापना हुनेछ ।	१००००	आ. व. २०७७/७८	
		आपतकालिन बाल उद्धार कोष सञ्चालन	सामाजिक विकास मन्त्रालय	सरोकारवाला निकाय	निरन्तर	बिभिन्न किसिमका जोखिममा रहेका, जोखिम उन्मुख तथा बिपतमा परेका बालबालिकाहरुको तत्काल उद्दार, अल्पकालिन तथा दीर्घकालिन सरक्षण, औषधी उपचार, मनोसामाजिक मनोबमर्श, परिवार पत्ता लगाइ परिवारमा पुनर्स्थापना, बालअधिकार सरक्षण केन्द्रमा सिफारिस, आबस्यकीय कानूनी कागजात, शिक्षा र तालिमको ब्यबस्था लगायतका कुराहरुको ब्यबस्थापन गर्न सकिने ।	५००००		
		सडक बालबालिका तथा जोखिममा परेका बालबालिकाको लागि अल्पकालिन आश्रय केन्द्र (Transit Home) सञ्चालन 2 वटा (ललितपुर,र भक्तपुर)	सामाजिक विकास मन्त्रालय	गैरसरकारी संस्थासंग साझेदारीमा	निरन्तर	बिभिन्न कारण (पारिवारिक तथा सामाजिक बिभेद, लैङ्गिक हिसा, कुलत तथा कुसस्कार आदि) बाट घर छाडेर सडकमा नै बसोबास गर्ने बालबालिकाहरुलाई उद्दार तथा पुनर्स्थापना गरी बाल अधिकारको संरक्षण तथा सुनिश्चित गर्ने ।	५००००	आ. व. २०७७/७८	

सि.नं.	आ.ब 2075/76 को बार्षिक विकास कार्यक्रम मुख्य मुख्य कार्यक्रमको बुदाँ	कृयाकलापहरु	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	समय सिमा चौमासिक(पहिलो/दोस्रो/तेस्रो)	हासिल हुने उपलब्धी	बार्षिक कार्यक्रमको बजेट	बहुबर्षिय योजना भए आयोजना सकिने अबधि	कैफियत
३१	६९. "प्रदेश र स्थानीय तहको एउटै सन्देश, बालविवाहमुक्त हाम्रो प्रदेश" को नारालाई साकार पार्न स्थानीय तहसँगका सहकार्यमा वि.स.२०७८ सम्ममा यस प्रदेशलाई बालविबाह मुक्त प्रदेश बनाइनेछ । वि.स.२०८० सम्ममा सबै स्थानीय तहलाई बालमैत्री घोषणा गरिनेछ । प्रदेशमा बालश्रमलाई पूर्ण निषेध गरिनेछ	स्थानीय तहको सहकार्यमा बालविवाह मुक्त क्षेत्रहरुको विकास कार्यक्रम (अभियान) स्थानीय तह ससर्त अनुदान:	स्थानीय तह	सामाजिक विकास मन्त्रालय	दोस्रो र तेस्रो चौमासिक	बाल बिबाह के हो ? कसरि हुन्छ ? र बालबिबाहका असरहरु कस्ता कस्ता हुन्छन् भन्ने बारेमा जानकारीमुलक अभियान संचालन हुने भएकोले बालबिबाहको अन्त्य भइ प्रदेश नं ३ लाई २०७८ सम्ममा बाल बिबाहमुक्त प्रदेश घोषणा गर्न सफल बनाउंछ	२३८००		